

OBSAH

Slovo k rodičům	5
I. ÚVODNÍ PROBLÉMY	
1. Co je to psychologie dítěte a mládeže a jaký je její význam	8
2. Duševní vývoj dítěte a jeho činitelé	9
a) Všeobecná charakteristika vývoje	9
b) Problém dědičnosti	11
c) Prostředí a výchova	13
d) Společnost, rodina, vychovatelé	16
3. Jak dítě poznáváme	20
4. Rozdělení duševního vývoje dítěte	25
II. OBDOBÍ NEMLUVNĚTE	
1. Období novorozence	28
a) Přízpůsobování novorozence novým životním podmínkám	28
b) Vrozené způsoby chování	30
c) Stav smyslových orgánů	31
2. Tělesný a pohybový vývoj nemluvněte	33
3. Duševní vývoj nemluvněte	36
a) Vývoj psychických procesů	36
b) Vývoj činnosti nemluvněte	42
c) Vývoj sociálních vztahů	44
III. OBDOBÍ BATOLETE	
1. Tělesný a pohybový vývoj	47
2. Duševní vývoj batolete	49
a) Vývoj dětské řeči	50
b) Rozumový vývoj batolete	55
c) Vývoj citů a vůle	58
3. Dětské hry a jejich význam	61
4. Vztahy batolete k dospělým a k dětem stejného věku	68

IV. PŘEDŠKOLNÍ VĚK

1. Tělesný a pohybový vývoj	70
2. Duševní vývoj	72
a) Zdokonalování základních duševních funkcí	72
b) Rozvoj myšlení a řeči	74
c) Rozvíjení citů	80
d) Vůle a charakter	84
3. Hry dětí předškolního věku. Hra a práce	86
4. Další vývoj sociálních vztahů	93

V. MLADŠÍ ŠKOLNÍ VĚK

1. Předpoklady pro vstup do školy a význam školní docházky	95
2. Tělesný a pohybový vývoj v mladším školním věku	99
3. Duševní vývoj mladších žáků	103
a) Vývoj duševních procesů	103
b) Rozvoj myšlení a řeči	112
c) Vývoj osobnosti dítěte mladšího školního věku	118
4. Zájmy dětí mladšího školního věku	123
a) Zájmy technického rázu	124
b) Zájem o hry	125
c) Čtenářské zájmy	127
5. Mravní profil dítěte mladšího školního věku	129
a) Vývoj kladných morálních vlastností	129
b) Poměr žáka k práci a povinnostem	130
c) Negativní jevy v mravním vývoji mladších žáků	132
6. Vývoj sociálních vztahů u žáků	139
a) Vztahy mladších žáků k dospělým	139
b) Vztahy mezi vrstevníky	142
c) Vztahy a individuální zvláštnosti chlapců a děvčat	143

VI. STŘEDNÍ ŠKOLNÍ VĚK (období dospívání)

1. Předpuberta	146
2. Všeobecná charakteristika dospívání a kritika jeho nesprávného pojetí	148
3. Tělesná stránka dospívání	152
a) Tělesné a fyziologické změny	152
b) Vývoj pohybových schopností v pubertě	157
c) Abnormality při tělesném dospívání	158
d) Náchylnost k nemocem v pubertě	159
4. Duševní vývoj v dospívání	161
a) Vývoj poznávacích duševních procesů	164
b) Vývoj osobnosti v období dospívání	166
c) Pohlavní a mravní problematika v pubertě	167
d) Duševní patologické jevy v dospívání	175
5. Zájmy dospívajících	177

6. Sociální vztahy v dospívání	179
a) Vztahy k dospělým	180
b) Sociální vztahy mezi dospívajícími	183
VII. OBDOBÍ JINOŠTVÍ (starší školní věk)	
1. Charakteristika a úloha tohoto období	186
a) Dokončování tělesného vývoje	187
b) Dozrívání psychiky a ustalování charakteru	188
2. Zájmy v období jinoštví	190
a) Zájem o povolání a vztah k práci	190
b) Zájmy o kulturu a umění	192
c) Morální a politické zájmy	193
3. Sociální vztahy v období jinoštví	195
a) Vztahy k dospělým — boj o samostatnost	196
b) Vztahy ve společenské činnosti mládeže	200
c) Vztahy mezi hochy a dívkami	202
Na závěr	206